

LIST IZLAZI TJEDNO. — GODIŠNJA PRETPLATA
30.— DIN. — ZA INOZEMSTVO 60.— DIN.
OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA IX. BROJ 46.
Šibenik, 13. studenoga 1938.

ADRESA UREDNIŠTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17.
RUKOPISI SE NE VRAĆAJU. —

Misli o slobodi

I ptica je nezadovoljna u krletci, a kamo li neće biti čovjek. Kao što je star čovjek, tako je stara i njegova čežnja za slobodom.

Kažemo: Malo je slobode; malo je one slobode koju zahtijeva ljudsko dostojanstvo. — I to je davno utvrđena i nesumnjiva istina. Jer, proučimo li državne zakone i osvrnemo li se na njihovo primjenjivanje u pojedinim slučajevima, više ima nepravde nego pravde, više ropstva nego slobode.

No nešto moramo priznati: Neki dio slobode ipak posjedujemo. Nismo potpuni robovi. Štošta nam je, što je u skladu s pravdom i dobrotom, dopušteno. — Tako, bar kod nas, još možemo slobodno ići u crkvu, moliti se, slušati riječ Božju, širiti dobru štampu, raditi oko prosvjetnog i gospodarskog napretka naših sela. Sve to, a još mnogo toga, dozvoljeno nam je.

A sada stanimo časa i promislimo: Koliko se služimo tom slobodom! Zar nismo često prema svemu tome tako ravnodušni, kao da nam se zabranjuje pod prijetnjom velike globe, dugogodišnjega zatvora, pa i same smrti!

Eto, takvi smo. Zahtijevajući ono što još nemamo, zanemarujemo što već posjedujemo. A kad bismo i postigli sve što tražimo i za što se borimo, po svoj prilici bismo zakopali u zemlju i te novostečene vrednote, kao što je učinio onaj sluga iz Evanđelja sa svojim talentom.

To onda ne bi bila više razumna borba za slobodu, nego prkos i bezkorisno buntovništvo!

U tom smislu je neko izrekao i šalu. — Srpski seljak iz Sumadije pita našega seljaka iz Hrvatske Zagorja: Što biste vi Hrvati tražili, kada biste dobili sve što sada zahtijevate! A odgovor je bio: Bunili bi smo se, što se više ne možemo radi čega bunili!

Gorčina je u toj šali; gorčina, koja se, donekle, obistinjuje baš u tome, što se u dovoljnoj mjeri ne poslužujemo danom nam slobodom.

Tužimo se, da nam se sa stanovite strane sprečava razvoj konfesionalnoga školstva, a s druge strane: ne znamo kojiput, cijeniti ni uzdržavati ni ono što već imamo na tom polju.

Djeca se u školama ne uzgajaju u nacionalnom duhu onako kako bismo željeli. Ali, dok je učitelju i profesoru to zabranjeno u školi nije zabranjeno roditeljima u kući. A koliko je roditelja, koji svijesno izgrađuju u duši svo-

Imamo dvije domovine!

Ove se nedjelje slavi bl. Nikola Tavilić

Imamo dvije domovine: Hrvatska je naša narodna domovina, a Sveta Zemlja je naša duhovna domovina. U Hrvatskoj ljubimo svetu grudu, uz koju je vezana prošlost, sadašnjost i budućnost hrvatskoga naroda, a u Svetoj Zemlji grudu, u kojoj je Isus Krist postao čovjek i proveo djelo našega spasenja.

Naša narodna domovina Hrvatska i naša duhovna domovina Sveta Zemlja povezane su krvlju jednoga hrvatskog mučenika, koji je za jednu i drugu jednako živio, u jednoj i drugoj razvijao svoje apostolsko djelo za Božju istinu, u jednoj i drugoj svetošću svoga života i rada jurišao na nebo, dok ga nije okrunjen mučeničkom krunom u Jerusalemu podno Golgote osvojio. To je bl. Nikola Tavilić, Hrvat franjevac iz Šibenika, čiji blagdan slavimo ove nedjelje i čija sveta pojava dolazi pred nas u sve više hrvatskih crkava širom domovine po oltarima, slikama i kipovima, što mu ih hrvatski narod u pobožnom svom štovanju uzdiže.

Od njegove nas svete jerusalemske smrti dijeli 547 godina, od njegova problaženja (beatifikacije) 49 godina, a od raširenja njegova štovanja tek godina dana. I gle, hrvatski narod, čim mu je sveti lik ovoga njegova sina donesen pred oči, shvatio je njegovu nebesku veličinu i njegovo vjersko-narodno značenje, te mu otvorio svoju dušu i srce učinivši ga svojim posebnim narodnim nebeskim zaštitnikom. Zaziv »Blaženi Nikola Taviliću, moli za hrvatski narod« postaje od dana u dan opći narodni zaziv, koji se iz duše hrvatskoga naroda diže k nebu, a molitvica vode hrvatskoga naroda »Kriste Bože, daj, da hrvatskom narodu dode Kraljevstvo Tvoje« po bl. Nikoli Taviliću je ušla u sve hrvatske kuće, u sve hrvatske duše i označila cilj njegova štovanja, koje nas sve više osvaja.

je djece ljubav prema hrvatskom narodu i hrvatskoj grudi! Zašto roditelji šute, kad mogu govoriti!

Sav školski nacionalni uzgoj biće obeskrijepljen, budu li roditelji znali u svojem domu, nacionalno uzgajati!

Želimo biti svoji na svome! A kada treba dati i svoj glas za to, onda se plašimo i gušterice u šušnju, ili nas možda odvraća od toga koje namještenje, cesta, bunar, hiljadarka i stotnjarka...

Ako danas nismo sposobni da se poslužimo s ono malo slobode što je imamo, kako ćemo se snaći, ako je sutra dobijemo u mnogo većoj mjeri!

Štovanje nacionalnih svetaca tako je prirodna stvar, te je velik i narodni i duhovni nedostatak, ako ono u kojem narodu nije razvijeno. A moramo žalost priznati, da je kod nas to štovanje vlastitih svetih Hrvata posve zanemareno. Ne samo da do lanjske godine nije bilo više od tri-četiri crkve, u kojima su bili podignuti oltari u čast kojemu od naših svetih Hrvata, a jedna jedina je jednoga od njih imala na svom glavnom oltaru, nego se ni blagdan nijednoga od njih nije općenito kod nas slavio, nijednom se u čast nisu priredivale opće pobožnosti, nijednom se Hrvati nisu općenito utjecali u nebeski zagovor.

Novo doba u tom smjeru nastupilo je prošle godine, kad je hrvatski metropolit u Jerusalemu posvetio oltar bl. Nikole Tavilića, te kad je Sveta Stolica uvela opći blagdan toga našeg Blaženika za sve naše krajeve i dopustila, da se općenito dižu oltari njemu u čast. Stao se razvijati cijeli pokret za štovanje bl. Nikole Tavilića, te danas gotovo više i nema Hrvata katolika, koji za ovoga svetog sina Hrvatske i mučenika Svete Zemlje ne bi znao. Stotinjak već crkava ima ga na svojim oltarima ili bar u slikama i kipovima, koji su u ovo godinu dana postavljeni njemu u čast. Slikari, kipari, pjesnici, književnici i glazbenici stvaraju umjetnička djela u njegovu slavu, propovjednici izdižu njegovu svetu veličinu, a pobožni hrvatski narod sklapa ruke na molitvu tom svom svetom sinu. I gle, obilje milosti silazi na njegov zagovor u naša sela i gradove, a te milosti ne samo da ispunjuju zahvalnošću duše, koje su ih primile, nego otvaraju i vrata k uzvišenju bl. Nikole Tavilića na čast prvog hrvatskog Sveca katoličke Crkve.

Bl. Nikola Tavilić je danas najvećma štovani hrvatski ugodnik Božji. On je postao u jednoj jedinogodišnoj nebeski osvajač Hrvatske.

Mnogi su nam krivi, što nismo vjerski svjesniji, narodno osvjedočeni, prosvjetno napredniji i gospodarski sigurniji, ali priznajmo istinu: mnogo je tu i naše vlastite krivnje!

Zar tu nije značajna ona Kristova priča o talentima! — Ko ima pet talenta, daće mu se još pet, ko ima dva, daće mu se još druga dva, a ko ima jedan, i to neiskorišteni, oduzeće mu se i taj jedan, pa će se dati onome koji ima više!

Sve kad bismo bili dan i noć pod paskom; kad bismo svi bili po tamnicama, još bi nam ostalo nešto slobode. I kad bi to nešto malo preostale

Po njegovu štovanju otvara se Hrvatska i štovanju drugih svojih svetih sinova, pa štovanje narodnih Svetaca (Blaženika) postaje dio narodno-duhovnoga života hrvatskoga naroda. U tom je golemo značenje ovoga jeruzalemskog hrvatskog Blaženika, čiji nam sveti sjaj obasjava o ovom njegovu blagdanu svu našu dragu hrvatsku domovinu.

Socijalno zrnje

BEZBOŽNIČKI POKRET

Vođa ruskih bezbožnika Jaroslavski se nada, da će do god. 1967., kad Sovjetija bude slavila 50-godišnjicu opstanka, svi državljani biti bezbožni. Crkve će biti još samo spomenici nesretne prošlosti. Moguće, da se ipak Jaroslavski u svojim računima prevare. Očevici govore, da broj vjernika, koji pohađaju službu Božju, sve više raste. Crkve su prepune, osobito za blagdane. Ulješno je to, da osobito omladina dolazi u crkve. Tako javljaju engleski listovi.

Sovjeti osobito nastoje raširiti bezbožnu propagandu u Srednjoj Aziji. U Teškentu su počeli izdavati svoj list. U tatarskom kraju ima već 1112 bezbožnih čelija, koje broje 25 hiljada 800 članova.

KOMUNISTI O KOMUNIZMU

Podupire li komunizam radnike?

Ne: Kremlj je izdao 5 XI. 1932. odluku, koju su potpisali Kalimin, Molotov i Eninkidze, kojom se određuje: »Radi jednodnevnog izostanka radnik se otpušta s rada i oduzima mu se legitimacija, bez koje ne može dobiti ništa stanovanje ni kruha« i »ta kazna proteže se na sve članove obitelji«. (»Izvestija«, 25. XI. 1932.)

Pomaže li komunizam siromahne?

Ne: »U god. 1932., 1933., 1934. dozvolio je, da je 3—7 milijuna stanovništva Rusije poginulo od gladi« i tijekom te gladi »izjavio je, da je prva dužnost svakoga seljaka izvažati proizvode, te da vrši sabotažu, koji ne vrši tu dužnost«. (»Pravda severa«, 1. II. 1933.)

slobode svaki na svojem položaju i u svojem krugu znao iskoristiti, srušila bi se sama od sebe sva tamnička vrata, i mi bismo se opet grijali na suncu slobode.

Ko zna u malome biti vjeran, taj će biti i u velikome! Ko se zna poslužiti slobodom i u neslobodi, taj će se još bolje znati snaći onda kad mu osvane potpuna sloboda.

Možda si ovim mislima baš ti pogodan! — Ako nisi ti, jesu tisuće drugih! A naša je dužnost, da sve osvijestimo!

Ljubi li komunizam djeću?

Ne: Po sovjetskom pravu »sude dvanaest-godišnjake i čak još mlađu djecu po krivičnom zakoniku, koji predviđa smrtnu kaznu.« (»P r a v d a«, 8. IV. 1935.)

Je li komunizam za mir?

Nije: Sovjetski diplomati kažu: »S Lenjinovim načelom smo pobijedili u revolucijskoj borbi. S istim načelom ćemo pobijediti u proleterskoj svjetskoj revoluciji.« A Manuilskij je rekao na trećem međunarodnom kongresu (kolovoz 1935.): »Naša zemlja, naš puk, naša djeca, koje će odgojiti Staljin, bit će vjerni idealima proletarskog internacionalizma do zadnje kaplje krvi.« (»I z v e s t i j a«, 21. I. 1936.)

BOGATI KOMUNIST

Largo Caballero, bivši predsjednik španjolske vlade, u Meksiku je kupio vilu, koja vrijedi 700 hiljada peseta. — »Španjolski Lenjin« komunist namurava samo — drugima!

NEKA IDU U RUSIJU!

Treba poslati u Rusiju sve one koji sanjaju o tome raju. Kakav je taj raj, glasno nam govore osude ruskih crvenih vođa. Kakva je njihova sudbina?

Predsjednik Lenjin — umro. Komesar (ministar) unutarnjih poslova Rykov — u tamnici; komesar za narodnu obranu Trocki — u progonstvu; komesar za poljodjelstvo: Miljutin — smijenjen, sudbina nepoznata; komesar za socijalne poslove Šlapnikov — u tamnici; komesar za vojsku Antonov Ovsjenko — smijenjen, sudbina nepoznata; isto tako Kriljenko; komesar za trgovinu Nogin — sam se ubio; komesar za školstvo Lunačarski — umro; komesar za finance Skvorcov Stjepanov — uklonjen iz službe, umro; komesar za pravosuđe Opakov Lomov — smijenjen, sudbina nepoznata; isto tako komesar za prehranu Fjodorovič i komesar za poštu Avilov-Gljebov; komesar za narodnosti Staljin — diktator.

Tolike ruske boljševičke generale kroz zadnje dvije godine je zadesila ista sudbina.

Simpatizerima crvenoga raja poručujemo, da što prije popune ispražnjena mjesta.

ŽIVOT S CRKVOM

Crkveni kalendar

Neđjelja, 13. XI.: *Dvadeset i treća neđjelja po Duhovima.* — Bl. Nikola Tavilić, Sibenčanin, koji je kao franjevac-konventualac podnio mučeničku smrt u Jeruzalemu. — Sv. Stanislav Kostka.

Ponedjeljak, 14. XI.: Sv. Ivan Orsini, biskup i zaštitnik grada Trogira. Rodio se u Rimu g. 1032. Bijaše u pravom smislu riječi pastir svome stadi. Umro je na današnji dan g. 1111. Smrtni ostanci čuvaju se u trogirskoj katedrali.

Utorak, 15. XI.: Sv. Albert Veliki. Bio je učitelj sv. Tome Akvinskoga. Napisao je upravo bezbroj bogoslovnih radnja. Bio je jedan od najučjenijih ljudi svoga vremena.

Podlistak

Na vlaku do Pize

Jedva odahnuh u mom uglu zaboravi, kad eto na prvoj stanici ušao neki velečasni. Smatrah se dužnim, da ga učtivo pozdravim, a on, misleći valjda, da mu nuđam kraj sebe mjesto, nasmiješi se i ljubezno me pozdravišij sjedne.

Nakon običnih upita: kamo, što, otkud, dozna i to, da sam stranac iz Dalmatinske Hrvatske. Opazih, da mu je mio taj susret, a već sam iz prvih riječi razabrao, zašto, jer je odmah skrenuo govor na stvar, koja je njemu kao i mnogim drugima ovamo zagonetna i neshvatljiva, t. j. sudbina našega zloglasnog konkordata.

Ne znam pak da li je i on zapazio, koliko mi je dosadan naš susret, a još više kako nerado govorim o toj gorkoj stvari. Ipak sam se trudio, da držim ravnotežu i da razbištrim pojmove, u koliko budem mogao.

— Čujte, molim vas, reče mi, ne shvaćam, kako ste mogli vi katolici

Srijeda, 16. XI.: Sv. Gertruda, djevica. Bila je mlada sestra sv. Matilde. Skoro cijeli život proživila je kao benediktinska koluđrica. Preminula je g. 1334.

Cetvrtak, 17. XI.: Sv. Grgur Čudotvorac. Rodio se u Novoj Cesareji, gdje je kasnije za dugi niz godina bio biskup. Njegov sveti i pokornički život Gospodin je nagradio velikim darom čudesa.

Petak, 18. XI.: Sv. Odon, opat. Rodio se g. 879. Najprije bio je kanonik sv. Martina, a zatim stupi u benediktinski red. Kao opat u svim samostanima uveo je najstroži red i disciplinu.

Subota, 19. XI.: Sv. Elizabeta, udovica. Bila je kćerka Andrije II., kralja hrvatskog i mađarskog. Poslije smrti muža ude u treći red sv. Frane. Umrla je g. 1231.

DVADESET I TREĆA NEĐELJA PO DUHOVIMA

CITANJE POSLANICE blaženoga Apostola Pavla Filipljanima (3, 17—21; 4, 1—3). — Braćo! Nasljedujte mene i ugledajte se na one koji žive po izgledu što vam ga mi davamo. Jer mnogi, za koje sam vam često govorio (a sad i plačući govorim), žive kao neprijatelji križa Kristova. Njima je svršetak propast, njima je bog truh, oni se hvale sramotom svojom, oni zemaljski misle. Naše je pak življenje na nebesima, otkuda i Spasitelja očekujemo, Gospodina našega Isusa Krista, koji će preobraziti naše poniženo tijelo, da bude jednako slavnomu tijelu Njegovu, jakošću kojom može i sve sebi pokoriti. Dakle, braćo moja, ljubezna i poželjena, radosti moja i kruno moja, tako stojte u Gospodinu, predragi. Evadiju molim i Sintihu opominjem, da jedno misle u Gospodinu. Također molim i tebe, vjerni družo, pomozij njima koje su se sa mnom u Evandjelju trudile s Klementom i ostalim suradnicima mojim, kojih su imena u knjizi života.

† SLIJEDE SV. EVANĐELJE po Mateju (9, 18—26). — U ono vrijeme, dok je Isus govorio narodu, gle, neki poglavica pristupi i pokloni Mu se govoreći: Gospodine, kći je moja sad umrla, nego dođi, metni na nju ruku svojom, i oživjet će. I ustavi Isus pođe za njim s učenicima svojim. I eto žena, koja je dvanaest godina bolovala od krvotoka, pristupi otraga i dotaće se skuta haljine Njegove, jer govoraše u sebi: Ako se samo dotaknem haljine Njegove, ozdravit ću. A Isus okrenuvši se i vidjevši je reče: Uzđaj se, kćeri, vjera te je tvoja ozdravila. I ozdravi žena od onoga časa. I došavši Isus u kuću poglavice, i vidjevši svirače i mnoštvo gdje buči, reče: Otpustite, jer djevojka nije umrla, nego spava. I podsmijehivahu Mu se. A kad bi istjerano mnoštvo, ude i uhvati je za ruku, i djevojka ustade. I otide glas o tom po svem onom kraju.

USKRSNUĆE TIJELA

Crkva nam danas predočuje predzadnji članak Vjerovanja: **Vjerujem u uskrsnuće tijela.** Po svom običaju ona nam stavlja pred oči ovaj članak vjere iznošenjem jedne slike, lako shvatljive, a istodobno nam pokazuje i praktične posljedice za život.

1. Na prvom mjestu poučava nas jednom slikom činu uskrsnuća tijela: to je slika uskrsnuća kćeri Jairove. Crkva govori: Kao što je mlada kćerka uskrsla moću riječi Isusove, tako će i mrtvi ustati iz svojih grobova i procvat će novom mladošću.

Jugoslavije biti toliko nesmotreni te ste odbili i uništili konkordat, koji vam je vlada uz tolike žrtve pružila.

— Oprostite, velečasni, prihvatih uzrujano i skoro uvrijeđeno, mislim, da ste vrlo malo upućen u stvar, kao što su nažalost i mnogi drugi, s kojima sam imao sreću razgovarati.

Čak i jedan dio vaše katoličke štampe bio je vrlo malo upućen u suštinu same stvari i borbe. Vi ste sigurno te misli poprimili iz bolonjskoga katoličkog dnevnika »L' avvenire d' Italia«, koji je u ožujku ili travnju donio i tu klevetu iz pera svoga stalnog dopisnika naših prilika Danubianusa.

Već sam se spremio da odgovorim tom gosp. dopisniku, koji je iz neke alpske visine promatrao život u Jugoslaviji, ali mu je na sreću nakon nekoliko dana indirektno odgovorio vatikanski »L' Osservatore Romano«, koji je prikazao, zašto se konkordat nije ostvario i tko je u svemu tome mutlio. Danubianus je sigurno zapazio, da se nasukao, i od tada ga više ne vidim, za sreću, na stupcima dnevnika »L' Avvenire«.

— Pogodili ste, reče mi moj su-

2. Crkva nam još naglasuje način našeg uskrsnuća. Mi kršćani ne pripadamo zemlji: naseobina smo nebeskih građana. Bez dvojbe imamo još jedno i kukavno tijelo, podložno bolestima, grijesima i smrti.

No to neće trajati: Krist će preobraziti naše poniženo tijelo i učinit će ga sličnim svom slavnom tijelu: uskrsnut ćemo, prilikom posljednjega suda, s proslavljenim tijelom!

3. A sada na posao! Naše tjelesno preobraženje mora preteći duhovno naše preobraženje ovdje na zemlji. Napustimo onda tjelesnog čovjeka, oslobodimo se okova grijeha, vapimo milosrđe Božje!

Pošto u nebu treba da smo slobodni od svih veza materije, treba da ovdje na zemlji revnujemo za dobro, te pošto u nebu naše tijelo treba da blista novom mladošću, poradimo sada, da krepostima ukrasimo svoju dušu!

Primorska banovina u brojkama

Primorska banovina ima 19 milijuna 618 hiljada 91 kv. km. površine, što čini 7.98% državnoga zemljišta. U upravnom pogledu razdijeljena je na 21 srez sa 101 općinom. Gradskih općina ima 4, a katarskih 813. Ima 1664 naselja sa 151 hiljadom 459 kuća i 155 hiljada 909 gospodarstva te 901 hiljadom i 660 stanovnika, što iznaša 6.47% svega stanovništva u državi. Obzirom na gustoću naseljenosti dolazi 46 stanovnika na 1 kv. km., a u gradovima 181 na 1 kv. km. Najgušće naseljen grad je Mostar, koji ima 15.85 kv. km. površine, a 20 hiljada 295 stanovnika. Split ima 82.38 kv. km. površine i 43 hiljade 711 stanovnika. Najslabije su naseljeni oni srezovi, koji imaju po 24 stanovnika na kv. km., a to su srezovi Prozor i Konjic.

Po vjери stanovništvo se dijeli ovako: rimokatolika je 692 hiljade 496 ili 76.80%, pravoslavnih 138 hiljada 375 ili 15.35%, muslimana 69 hiljada 360 ili 7.69%, židova 578 ili 0.07%, starokatolika 345 ili 0.04%, grkokatolika 247 ili 0.03%, protestanata 178 ili 0.02%. Ostalih manjih vjeroispovijesti ima 3 do 33 pripadnika, bez konfesije je 81.

Nepismenih je svega 402 hiljade 102 ili 56.38%. Srezovi Bugojno, Prozor, Konjic, Livno, Duvno, Ljubuški i Mostar imaju preko 70% nepismenih, od kojih Prozor n. pr. 85.8%. Za njima dolaze srezovi, koji imaju od 60 do 70% nepismenih. To su: Stolac, Imotski, Sinj, Knin i Benkovac. Odmah za njima slijedi splitski srez, koji ima 53.9% nepismenih. Gradovi imaju nepismenih: Split 15%, Mostar 27%, Livno 35.8%, Sibenik 44%. — Nepismenost je osobito velika među ženskim: U srezu Benkovac je 81.59% nepismenih ženskih, u srezu Bugojno 90.44%, Duvno 94.33%, Imotski 76.93%, Knin 80.43%, Konjic 90.41%, Livno 93.28%, Ljubuški 87.61%, Mostar 90.41%, Prozor 94.61%, Sinj 76.82%, Stolac 86.70%. U cijeloj je banovini 43.86% muških nepismenih, a 68.17% ženskih.

Primorska banovina ima 5 okružnih i 34 sreska suda; 5 je fučkih kapetanija I. reda i 23 II. reda; ima 195 poštanskih ureda, 155 brzojavnih i 90 telefonskih postaja.

putnik, uprav sam tamo čitao. Ne samo to, već sam tamo pratio i put vašega predsjednika vlade u Rim i sve one nade, koje je dnevnik »L' Avvenire d' Italia« u taj put za konkordat postavljao, misleći, da će se iz toga puta roditi konkordat.

— Uprav, uprav! Sjećam se i ja svega toga, pače sam muku mučio, da osvjedočim svoju okolinu, da se iz toga brda neće roditi ni miš i da će se taj dnevnik prevariti u — — —

— Gdje je dakle suština borbe? — upita me velečasni gospodin.

— Eh, to vam je duga priča, rekoh. I stadoh tumačiti stvari od početka ističući hrvatsko, krivo tumačeno, ali zapravo uzorno neuplitanje i pasivnost. Tumačio sam mu borbu Istoka, izopćenja, demonstracije s križevima, prijetnje, nasilja i t. d. pa čak i nezaboravnu pjesmu Vile Hilandarke.

— Mom se suputniku bistrilo, ali se smatrah dužnim reći prijete silaska u Pizi: Velečasni, prilike u Jugoslaviji, pozna samo onaj, koji je tamo rođen i živi.

F. Denys

U crkvenom pogledu je u svoj banovini 7 rimokatoličkih biskupija i 435 župa; 2 grkokatoličke župe; 8 starokatoličkih župa; 3 pravoslavne eparhije i 73 parohije; 29 muslimanskih imanata; 2 židovska rabinata.

Hrana duše

KNJIGA »HRVATI U SVETOJ ZEMLJI« izašla je u izdanju Hrvatskog Odbora za Svetu Zemlju te prikazuje putopisnim opisima i slikama ono isto, što prikazuje i film »Hrvati u Svetoj Zemlji«, koji se ovih dana izvodi u Sibeniku. Tu su knjigu napisali dr Josip Rožman, poznati križarski pregalač u Sisku, i dr Đuro Kuntarić, veliki širitelj štovanja bl. Nikole Tavilića u Slavonskoj Požegi. U knjizi ima 80 ilustracija većinom iz filma, pa ovu knjigu najtoplije preporučamo svima, koji će ovih dana poći vidjeti film »Hrvati u Svetoj Zemlji«, jer će im ta knjiga trajno sačuvati spomen na filmsko uzveličanje Spasiteljeve domovine i našega zemljaka bl. Nikole Tavilića. Broširana stoji 15 Din, a uvezana 30 Din. Naručuje se kod: Hrvatskog Odbora za Svetu Zemlju — Zagreb, Trenkova ulica 1.

ISUSOVCI. Napisao Gaetan Bernoville. Izdanje Knjižnice »Život«. — Aktuelno djelo o katoličkoj redovničkoj organizaciji, na koju se najviše navaljuje, o kojoj se najviše piše, a koju ljudi ipak najmanje poznaju. Pisac — svjetovnjak, poznata ličnost među novijim francuskim književnicima — zazirući od svake senzacionalnosti, crta Družbu Isusovu, kakva jest, bez pretjerivanja, bez namještenosti. Miran stil, trijezno prosuđivanje, duboka psihološka analiza: to su odlike ove knjige, koja osvjetljuje Isusovce sa svih strana: njihovog Utemeljitelja, izvor njihove nutarnje snage, sve glavne vrste njihovog apostolata. A na koncu donosi pisac i jedino ispravno rješenje tajanstvenoga pitanja o — isusovačkoj moći, što je kroz zadnja stoljeća bila nerazrješiva zagonetka za većinu ljudi. — Knjiga je štampana na finom bijelom papiru, opsiže 296 stranica, a stoji: meko vezana 20 dinara, u platno vezana 25 dinara — Dobiva se preko svih većih knjižara ili izravno kod: Knjižnica »Života« — Zagreb I. pošt. pret. 147.

DR. JURAJ ŠČETINEC: KORPORATIVIZAM I DEMOKRACIJA. (Broš. 112 str. u vel. osmini. Cijena dinara 20.) — Dr. Juraj Ščetinec, profesor Ekonomsko-komercijalne visoke škole u Zagrebu, izdao je pod ovim naslovom knjigu, kojom završava niz svojih studija o korporativizmu i o ostvarenoj korporativnoj organizaciji u različitim državama. U dosadašnjim je svojim publikacijama: »Socijalna organizacija fašizma«, »Korporativno uređenje države s obzirom na novi austrijski ustav« i »Nacionalni socijalizam«, kritički prikazao korporativne sisteme u državama autoritarnoga režima. U ovoj novoj knjizi prikazuje pisac ostvarenje korporativne organizacije u zemljama demokratskoga režima: u Švajcarskoj, Holandiji, Belgiji i Francuskoj, a napose iscrpivo prikazuje korporativni sistem u Portugalu, koji tendira od autoritarnoga prema demokratskom režimu. Nadalje pisac izlaže koncepcije o korporativnoj organizaciji društva različitih idejnih struja i socijalnih pokreta, koji hoće ostvarenje korporativne organizacije u

Mrtvoj prijatelji...

Mrtva sil

Ti koja si bila veselje mojih mladih dana. Ti, koja si me svojim smijehom, svojim milim pjevanjem zanašala... Ti si mrtva!...

Stanovala si uz crkvicu... onu — uz koju su povezane moje najljepše uspomene. Još ko djeca igralo smo se skupa. Volila sam selo — volila sam tebe. Ti si bila dio cjeline koju nisam mogla dijeliti.

Kasnije kad sam dolazila na ferije tvoj zvonki smijeh, toplina i ljubav hrlila mi je ususret.

Oh, kako je ono bilo lijepo, lijepo, a sad je tako bolno!

Sječao sel?... Išle smo skupa na pašu. Tvoja je koza brstila bujno zelenje, a mi smo u slobodi pričale i pričale do zapada sunca. Zelenim uskim puteljkom u sotonu pošle bismo doma.

Siromašna si bila! Svoje siromaštvo pokazivala si mi s puno ljubavi. Onaj prozor obrastao bršljanom što gleda u Učku i danas mi priča o svakom ubodu tvoje igle.

Zadnji smo put razgovarale o ružama. Ti si ih mnogo usadila. Obeca-

demokratskom duhu, te njihove konkretne programe, napose programe: kršćansko-socijalnoga smjera, socijalističko-sindikalističkoga i nekih političkih demokratskih stranaka. Na koncu raspravlja o osnovnim problemima korporativizma, koji se postavljaju u gospodarskom, socijalnom i političkom životu uvođenjem korporativnoga sistema, i to za sve tipove korporativne organizacije općenito, a koji problemi čine srž sistematske nauke o korporativizmu. Pisac izloživši do sada ostvarene oblike korporativne organizacije u različitim zemljama demokratskoga režima te programe različitih socijalnih struja i pokreta demokratskoga obilježja dolazi do zaključka, da se korporativni sistem može ostvariti i unutar demokratskoga političkoga režima, bez povrede osnovnih načela demokracije, ali uz korekturu, koju donosi korporativni sistem, da demokratski režim bude izgrađen na socijalnoj, a ne individualnoj osnovi. — Knjižga se dobiva u većim knjižarama i kod pisca: u Zagrebu, Malinova ul. 34.

Širom svijeta

NAKON TESKE ODLUKE. Odluka bečkog arbitražnog suda u čehoslovačko-madarskom pograničnom sporu primljena je u svim političkim krugovima Čehoslovačke kao i u sveukupnoj javnosti s velikim razočaranjem i iznenađenjem. Osobito se teško osjeća gubitak grada Košice, čime Slovačka gubi jedan od svojih najvažnijih kulturnih središta s izričito slovačkom okolicom, a čime Madžarska dobiva ukupno preko 600 hiljada Slovaka, koji će odsad morati živjeti pod poznatim teškim madžarskim režimom. Još veći udarac smatra se, da je zadieso podkarpatsku Rusiju, koja je gubitkom svojih najvećih gradova Užhoroda i Mukačeva te otepljenjem velikoga dijela područja toliko osakaćena, da se sumnja, da će moći živjeti kao autonomno tijelo u okviru čehoslovačke države. Već sada se pomišlja, da se ostatak podkarpatske Rusije priključi Slovačkoj, koja bi joj dala stanovite autonomne povlastice. Upravo najplodniji krajevi pripali su Madžarskoj, u kojima je Čehoslovačka u 20 godina svog opstanka uložila silne svote novaca, koje prelaze više milijarda ek., dok Čehoslovačkoj državi preostaju samo neplodni i goroviti krajevi bez ikakvih komunikacionih veza. Općenito se izražava nezadovoljstvo, što se pri donošenju te nepravdne odluke bečki arbitražni sud nije povodio toliko čistim etnografskim načelima, nego se išlo za privrednim uništenjem preostalih dijelova Slovačke i podkarpatske Rusije, koji s bečkom odlukom gube svoja najplodnija i najbogatija zemljišta. Također odluka o uređenju specijalnog režima u Bratislavi, koji se označuje međunarodno pravnim novumom, smatra se velikom nepravdom i još se uopće nije na čistu, kako će se to moći urediti.

SPORAZUM MEKSIKA I USA. Između Sjedinjenih Američkih Država i Meksika došlo je do načelnoga sporazuma o pitanju odštete, koju će Meksiko platiti za nacionaliziranje petrolejskih polja.

20 HILJADA TALIJANSKIH KOLO-NISTA s više parobroda stiglo je 3. t. mj. u Tripolis, gdje su bili vrlo svečano dočekani.

la si mi ih dati na odlasku. Otišla sam. Ne znam ni sama kako — bez ruža.

Umrla... čujem poslije par mjeseci. U mojoj duši oluja — bol!... Nešto je u meni otkinuto... slomljeno! I kad se osjećam žalosnom — onda čeznem — strahovito čeznem za onim zelenim brežuljcima uz koje smo se penjale — za onim tihim dvorištem crkvice u kojem smo sanjale — za onim zvonikom što se kupa u mjesečevu sjaju. Ne, ovdje toga nema — ... A ja za tim čeznem, ali uz to si vezana Ti — Ti, a Tebe nema — nema!...

Doći ću! No jedan dio je otkinut. Tebe neću naći. Naći ću i crkvicu, tvoj mali vrh obrastao sigurno već travom, naći ću prozor bršljanom prekrit, tvojju majku u crnom rupcu upalih očiju — zelene brežuljke ali Tvog smijeha čuti neću.

Pa zašto da dolazim, ali doći ću, doći! Obnoviću sve i patiti! Što bude više peklom, to će biti toplija moja molba za Tebe, da budeš vječno sretna, i jače moje nastojanje, da se sretnemo kod prijestolja Gospodara života i smrti. ... En ...

O značaju hrvatske zastave i povijesnom zadatku Hrvata (Govor biskupa dra Srebrnića prigodom blagoslova 32 zastava organizacije HSS u Krku, 6. XI. 1938.)

U veoma svečanom trenutku sakupili ste se danas sa svih strana našega otoka u Krku, da tu kao starosjedioci na ovoj grudi zemlje manifestirate činjenicu, da je otok Krk dio hrvatske narodne individualnosti.

Ta se manifestacija vrši preko Božjeg blagoslova, koji će se podijeliti svetinjama Hrvatskog naroda, hrvatskoj zastavi, a preko nje samome Hrvatskom narodu, jer je hrvatska zastava simbol Hrvatskog naroda, njegove individualne samobitnosti i svih prava na slobodu i, što ih ima jedan narod u društvu ostalih naroda.

Blagoslov Božji počeo je silaziti na Hrvatski narod već od tada; kad je prije 1300 godina katoličku vjeru primio iz Rima te je g. 679. vrhovni poglavar Katoličke Crkve tadanji Papa Agaton sklopio s njime kao posebnim neovisnim narodom, ugovor u svrhu miroljubivih međunarodnih odnosa. Jednako su rosila nebesa svoj blagoslov nad Hrv. narodom, kad je skoro pred 1100 godina vladar Hrv. naroda Trpimir ispovijedao, da je samo »pomoću Božjom knezom Hrvata«; hodočastio u sveta mjesta na sjeveru Jadranskog mora; osnovao kod Klisa benediktinski samostan te darivao svetu solinsku crkvu; kao i onda, kad je Papa Ivan VIII. na Spasovo 21. V. g. 879. prikazao sv. Misu u bazilici sv. Petra Bogu za Hrv. narod i njegova vladara Branimira; kad je Papa Ivan X. g. 925. Tomislava u svetom obredu kraljevskom krunom odlikovao, ili kad je kralj Zvonimir 9. listopada 1076. u hramu sv. Petra u Solinu sklopio savez prijateljstva i vjernosti s velikim Papom Grgurom VII. te je na našem otoku Krku hrvatskim Benediktincima u Jurandvoru poklonio zemljišta, da se ondje u crkvi sv. Lucije za Hrvatski narod i njegova kralja Bogu mole.

Blagoslov, što su ga u ono doba hrvatske slave Božji namjesnici na zemlji na Hrvatski narod saizvali, ostao je na njemu i pratio ga kroz sva daljnja stoljeća sve do danas. Blagoslov Božji, primljen u dubokoj poniznoj vjeri, donosi, stvara i umnožuje život; on donosi i daje snage, da možemo u borbama, u nevoljama i tegobama života neumoljivo ustrajati. Ustrajnost je u životu i pojedinca i obitelji i naroda velika, vrlo velika stvar. Samo onaj tko ustraje, pa makar bio od nesreće udaren ili od nasilja i prevare ponižen, gažen i lišen svih svojih prava, pobjedit će. Već je sam Krist rekao, da će se spasiti samo onaj, tko ustraje do kraja. Sv. Pavao je isto opetovao, kad je naglasio, da borac ne će dobiti vijenca pobjede, ako se pravo ne bori. Ustrajnost u nevoljama života znak je Božjeg blagoslova, koji taj život prati. To gledamo i u Hrvatskom narodu. Mnogo je Hrv. narod pretrpio u stoljetnom svom životu. Ali se održao kroz sve velike borbe za opstanak i slobodu, jer je ustrajao! Nije ovdje mjesto, da istražujemo, zašto je morao upravo Hrvatski narod kroz vijekove toliko podnositi, zašto se danas nalazi u prilikama, kad mu se i opstojanje niče. Ali je svakome od nas na utjehu, pobudu i ponos, što je Hrvatski narod i danas unatoč tolikih borbi, pun volje, odlučne i jedinstvene volje kao nikada do sada, da živi kao slobodan narod i naprijed: on sam gospodar na svojoj zemlji i samo Bog Gospodar nad njim! Evo, ploda, prekrasnog ploda Božjeg blagoslova! Neka bude Bogu najusrdnija hvala na tome!

Radujmo se blagoslovu Božjemu, koji je nad Hrvatski narod silazio onamo od njegove sveze s katoličkom Crkvom, onamo od narodnih vladara te ga neprestano prati još i danas. Taj blagoslov mu je pomogao, da je odbio od sebe za vrijeme Tomislava najezde Madžara i Bugara, kasnije najezde Turaka i Mlečana, najezde bogomilstva i luteranstva, najezde bizantinstva i istočnog raskola —

Pismo preuzv. biskupa dra J. Milete za

Blagdan bl. Nikole Tavilića

Za ovogodišnji blagdan bl. Nikole Tavilića naš preuzv. biskup o. dr J. Mileta izdao je ovo pastirsko pismo, koje donosimo u cijelosti:

»Ove godine blagdan bl. Nikole Tavilića proslavićemo 13. novembra, u nedjelju, koja je najbliža danu njegove mučeničke smrti, što podnese u Spasiteljevom gradu 14. novembra 1391.

Neutrudivim nastojanjem i gorljivošću, dostojnom svake hvale, Odbora za Svetu Zemlju u Zagrebu, kroz ove zadnje dvije godine, naš je Blaženik postao već svima poznat širom naše domovine. Njegov je kult skoro populariziran tako da će se njegova svetkovina ove godine sa velikim zanosom i pobožnošću proslaviti u svakom

pa zar mu ne će isti blagoslov Božji pomoći, da od sebe odbije i najezde današnjega doba? Mi vjerujemo u to, jer vjerujemo u neizmjernu snagu Božjeg blagoslova!

KRIZARSKI KALENDAR. Kako je još samo mali broj kalendara na skladištu, molimo braću, da se požure narudžbom, jer će inače ostati bez kalendara.

Jer i narodi su Božje tvorevine. I dokle god te tvorevine žive po Božjim zakonima i ispunjuju prema tim zakonima svoju ulogu i svoje poslanstvo u društvu naroda, uživaju i Božju zaštitu i nitko na svijetu nema prava, da im uskraćuje i poriče slobodu u njihovu nacionalnom životu. Samo se nasilje usuduje zagaziti tim putem. Ali nasilje nije nikada pravda, niti ono ima pravo na opstanak.

Hrvatski narod nije našalost danas u ovom položaju, u kakvom je bio za vrijeme svojih vladara Branimira, Tomislava, Zvonimira, ali ostao je uvijek isti, na istom teritoriju na obalama ovoga plavetnog hrvatskog mora od Kotora i Dubrovnika pa onamo do Sušaka i naprijed, da ne nabrajamo drugih krajeva, i vrši i danas ono veliko poslanstvo, koje mu je bilo od Božje Providnosti već od početka na njegovu teritoriju određeno. U vezi s Križem i u vezi s Papom on je faktično i danas predzide pravoga kršćanstva. Radi toga traži i od katoličkih biskupa Božji blagoslov za svete simbole svoga od Boga primljenog individualnog narodnog života. Time pred čitavim svijetom svečano izjavljuje, da se toga dara iz Božjih ruku, tog od Boga primljenog individualnog narodnog života, ne će nikada odreći nego da će za taj dar: Za Križ častni i slobodu zlatnu — sve pa i život svoj žrtvovati, jer taj dar mu je i za njegovo poslanstvo apsolutno potrebit!

Sloboda narodnoga života je za svaki narod najveći dar Božje dobrote. Naša je dužnost, da se izvršujući četvrtu zapovijed Božju Bogu molimo, da tu slobodu Hrvatskome narodu u najvećoj mjeri opet, vjerni istoj zapovijedi, za postignuće njegovog neprestano radimo i da se za to žrtvujemo! Četvrtu zapovijed Božja nalaže, da djeca moraju svoje roditelje štovati, ljubiti ih i da se imaju u njihovoj nevolji za njih žrtvovati. Te iste dužnosti ima svaki čovjek prema narodu svojem, te iste dužnosti ima i svaki od nas prema svom Hrvatskom narodu! Samo ljudi, koji su se Bogu i njegovim zapovijedima otudili, mogu to poricati! Samo oni, koji vole nasilje, mogu to osuđivati.

U smislu dakle četvrte zapovijedi Božje prisustvujemo svečanom činu blagoslova, koji će se sada podijeliti simbolu Hrvatskog naroda i onoga velikog dara, što ga je primio iz Božjih ruku. Vruća naša molitva neka bude, da se taj blagoslov u najvećem bogatstvu izlije na naš Krk i na sav Hrvatski narod, e bi uz pomoć Božju kao predzide pravoga kršćanstva što prije radosno uživao dar Božje dobrote, dar slobode i neovisnosti, na slavu Božju i za što ljepši i svetiji razvitak svoje narodne individualnosti!

mjestu i u svakoj crkvi, gdje god ima katolika u našoj državi.

Ovomu brzomu širenju štovanja bl. Nikole u hrvatskom narodu — što je očiti znak Božje Promisli — u prvom se redu raduje njegov rodni grad i cijela šibenska biskupija. — Šibenik već od god. 1889, odakle je Sv. Stolica potvrdila javno crkveno štovanje Kristova Mučenika bl. Nikole, davao je javnu čast na oltaru svome građaninu Blaženiku, svake godine u prvu nedjelju septembra.

bl. Nikola, plemeniti građanin Šibenika, sin Serafskog Siromaha, posvetio je cijeli svoj život u službi najuzvišenijih ideala, širenju Kristova Kraljevstva na zemlji.

bl. Nikola, prožet dubokim vjerskim o-

svjedočenjem, bijaše neustrašiv u obrani katoličke vjere protiv krivovjeraca i bogumilskih zabluda.

bl. Nikola bijaše jaki i sveti propovjednik nauke katoličke crkve i Petrove Stolice.

bl. Nikola iz goruće ljubavi prema Isusu i spasu duša pao je kao heroj u času kad je propovijedao Krista Propetoga nevjernicima.

Bog, za čiju je slavu revnovao na zemlji, nagradio je njegovu velikodušnu žrtvu života palmom Mučeništva u nebeskoj domovini.

Od njegove mučeničke smrti minulo je 547 godina, ali naš Blaženik nije zaboravio pred Bogom svoj rodni grad i narod. Mnogi znaci i događaji zadnjih dana govore da Bog hoće da kult bl. Nikole obuhvati većeg zamaha. Naš Blaženik je pripravan da svoj zagovor pred Bogom uloži za naše tolike ljute potrebe sadašnjice, potrebe i moralne i materijalne!

Nastajuće godine 1939 navršit će se 50 godina kada je Papa Lav XIII. s. u., kao vrhovni glavar Kristove Crkve, potvrdio javni kult Blaženika Nikole. Tako ulazimo sada u pedesetu godinu koju ćemo nazvati jubilejskom godinom bl. Nikole Tavilića.

Pokrenuta je i akcija za njegovu kanonizaciju. Želja je svih katolika u cijeloj našoj domovini da hrvatski narod doživi slavni i veliki dan da sa Vrhovne Petrove Stolice bude proglašen bl. Nikola Tavilić svecem.

Ovo su dva veoma važna razloga koja nas potiču da ovogodišnji blagdan bl. Nikole proslavimo kako se dolikuje svečano i pobožno.

Po svim župama šibenske biskupije i apostolske administracije slaviće zvona tri dana naime 11., 12. i 13. novembra. Na blagdan, naime u nedjelju 13. novembra, služba Božja neka bude svečana. Preko ove dušobrižnici i ostali svećenici propovijedaće o bl. Nikoli Taviliću. Kako se ima svetkovati ova »solemnitas externa« napuci se nalaze u »Dijecesanskom Listu« god. 1938 str. 22.

U stolnoj bazilici sv. Jakova u Šibeniku obavice se trodnevna pobožnost, i to 11., 12. i 13. novembra, te će biti spojena sa pobožnošću na čast bl. Gospe od Zdravlja. Na 11. i 12. biće ova pobožnost u 5.30 s. — Na blagdan biće u katedrali pontifikalna sv. misa u 11 sati, a popodne u 5 sati propovijed i blagoslov sa Presvetim.

Značajniji će biti ovaj blagdan ako ga spojimo i sa djelima kršćanskog milosrda. U Šibeniku od mnogo godina skromno djeluje kršćanska ustanova »Konferencija Sv. Vinka Paulskog«, koja po svojoj plemenitosti misiji pomaže nepoznatim sramežljivim siromasima. Ne onima koji javno proše već onima koji trpe svaku potrebu a svijet za njih nezna. »Konferencija Sv. Vinka P.« ne raspolaže nego sa veoma neznatnim i nestalnim sredstvima pa joj nije moguće da pripomogne kako bi trebalo. Pruža se svima prigoda da slaveći jednog Građanina Šibenčanina u nedjelju 13. o. mj. podare i siromaha doprinajajući svoj obol za »Konferenciju Sv. Vinka Paulskog« i tim podupru i jednu građansku višegodišnju kršćansku ustanovu!

Prošle godine provedena je sabirna akcija za »Konferenciju« pa će to biti i ove godine. Po svim crkvama u gradu, preko svake sv. mise, a i pred crkvama, sakupljaće se milostinja. Najtoplije se preporučuje svima da ne uskrate svoj doprinos za tako plemenitu svrhu. Ne bi smio nitko izostati a da ne žrtvuje svoj dar, na blagdan šibenčanina bl. Nikole, za »Konferenciju Sv. Vinka Paulskog«.

»Odbor za Svetu Zemlju« u Zagrebu htio je da uzveliča ovogodišnji blagdan bl. Nikole i osobito počasti grad Šibenik pa je odredio da se film »Hrvat u Svetoj Zemlji« prikazuje u Šibeniku baš prigodom svetkovine bl. Nikole i to dne 12., 13. i 14. o. mj.

God. 1937, kako je svima poznato, hrvatsko hodočašće pošlo je u Isusovu domovinu da počasti i našeg Blaženika te je tom prigodom bio posvećen u slavonskoj crkvi Sv. Cirila i Metoda, na obronku gore Maslinske, oltar Mučenika Blaženoga Nikole Tavilića. Film vodi nas po Svetoj Zemlji po onim svetim mjestima nakvašenim krvlju Boga čovjeka, a što više uzveličava slavu našega Mučenika prikazuje svečanost priredenu u Jeruzolimu na 25. jula 1937, za Posvetu Njegovoga oltara.

Grad Šibenik u prvom redu pozvan je da svojim prisustvovanjem, u najvećem broju, prikazivanju filma počasti svoga Građanina. Ako je ovaj film po svim mjestima,

gdje se je prikazivao, postigao veliki uspjeh, u Šibeniku mora da bude najbolje i najsjajnije. Šibenik dužan je da afirmira javno jednodušno svoju ljubav prema Isusovoj Domovini i prema Blaženiku Nikoli, koji je poginuo u Svetoj Zemlji.

Svi dušobrižnici i svećenici pročitajte ovo pismo u nedjelju 6. o. mj. u crkvi preko službe Božje te će sa svoje strane protumačiti i zauzeti se da ova svečanost svugdje po svim našim župama uspije što ljepše i korisnije za vjersku svijest i kršćanski život naših vjernika.

Svećenstvo pak u Šibeniku i u okolici poradiće da film »Hrvati u Svetoj Zemlji« postje naš vjernici u najvećem broju.

Šibenik, na Sve Svete god. 1938.

Biskup i Apost. Admin.
DR. JERONIM MILETA

Iz naših krajeva

DVADESETA GODIŠNJICA OSLOBODENJA BUNJEVACA. Na dan 10. studenoga 1918. proglasili su Bunjevci u Subotici pod vodstvom svoga narodnog borca Blaška Rajića svoje oslobođenje od stoljetne mađarske vlasti te razvili hrvatsku zastavu kao simbol svoje narodne pripadnosti i svojih oslobodilačkih težnja. Naočigled mađarske vojske i mađarskih civilnih faktora ponijela su desetorica odvažnih mladih Bunjevaca hrvatski barjak kroz ulice Subotice, na kojima se nikada prije taj barjak nije smio pojaviti. A onda je izvješten na kuli gradske vijećnice najavljujući obradovanima i zaprepaštenim građanima toga drugog najvećeg hrvatskog grada, da Subotica više nije mađarska, nego hrvatska. Bunjevci, koje su Mađari vodili k sigurnom odnarođenju i koji su u većini bili otuđeni hrvatskom imenu i hrvatskoj svijesti, vratili su se tim danom hrvatskom narodu i što je u narodnom pogledu bilo pod mađarskim nasilnim utjecajem u bunjevačkoj duši već gotovo ugušeno, iznova se probudilo, pa su se evo u ovo 20 godina bački Bunjevci i Sokci podigli do takvog stepena hrvatske svijesti, o kakvom se nikad nije moglo prije ni sanjati. Što se hrvatske svijesti tiče, bunjevačko-šokačka grana jest Benjamin hrvatskoga naroda, i zato posebni miljenik njegov. To sebi dozivamo u svijest prigodom ove dvadesete godišnjice oslobođenja Bunjevaca i povratka njihova hrvatskom narodu, od kojega ih nikakva sila više ne će moći otrgnuti.

KREDITI ZA TROŠKOVE IZBORNIH ODBORA. Ministar financija otvorio je kredit od 10 milijuna dinara za troškove izbornih odbora.

TREĆI HRVATSKI SOCIJALNI TJEĐAN, održan u Zagrebu 23.—29. X. t. g. sjajno je uspio. Pomoću ovakve ustanove katolička socijalna nauka, koja se temelji na bratskoj suradnji svih ljudi i svih stala, polako prodire u široke mase. Na ovogodišnjem tjeđnu predavalo se o ovim temama: Liberalizam i individualizam (dr Stjepan Bakšić, sveuč. profesor); Kapitalizam (o. dr Bonifacije Perović O. F. M.); Filozofija marksizma (o. dr Franjo Sanc D. I.); Socijalizam i komunizam kao socijalni i gospodarski sistem (Konstantin Rimarić-Volinski, profesor); Filozofski izvori fašizma i nacionalnoga socijalizma (o. dr Hijacint Bošković O. P.); Socijalni i ekonomski sistem fašizma i nacionalnoga socijalizma (dr Juraj Šćetinić, prof. Ekon. komerc. vis. škole); Osnovi i ideje kršćanske socijalne filozofije o društvenom poretku (dr Andrija Živković, sveuč. profesor); Reforma društva u duhu kršćanskih načela (dr Stjepan Podolšak, odvjetnik); Staleške organizacije u hrvatskoj prošlosti (dr Antun Dabinić, sveuč. docent); Današnji oblici korporativizma kod nas (dr Eugen Sladović, prof. Ekonom. komerc. vis. škole); Uređenje društva po kršćanskoj socijalnoj nauci (dr Juraj Šćetinić, prof. Ekonom. komerc. vis. škole). Osim toga održane su i

dvije ankete: Posljedice liberalizma i kapitalizma u hrvatskom društvu (dr Milan Ivšić, prof. Ekonom. komerc. vis. škole); Prodiranje marksizma kod nas (Ivo Lenđić, novinar). Završnu alokuciju pod naslovom »Obnova čudoređa preduslov obnove društva« održao je biskup senjski preuzv. g. dr Viktor Burić. Predavanja i ankete bili su dobro posjećeni.

KRVOPROLIĆE U RASLINAMA. 6. t. mj. poginuo je u Raslinama oduševljeni pristaša HSS Frane Alviž pk. Ante, star 32 godine, otac troje djece. Sresko Načelstvo u Šibeniku o tome je dalo ovaj službeni izvještaj: »Oko 8 s. na večer pjevala je jedna grupa seljaka nedaleko župne crkve razne pjesme. Selom je u to doba prošla žandarmerijska patrola od dva žandarma. Iz grupe seljaka počele su da padaju kamenice na žandarme i žandari su pogodeni kamenicama potražili zaklon, pa su iz tog zaklona pozvali seljake, da se razidu. Seljaci to nisu poslušali, već su potčrali prema žandarmima da ih napadnu. Žandari su onda otvorili vatru i ispalili pet hitaca, od kojih je jedan pogodio predvođnika grupe seljaka Frana Alviža, koji je pao mrtav.«

IZBORI U POLJSKOJ obavljani su u nedjelju 6. t. mj. Na njima je sudjelovalo oko 60% birača, Vladin Tabor nacionalne unije dobio je sigurnu većinu, pošto opozicija nije uopće učestvovala na izborima.

Sto tisuća Hrvata na filmsko hodočašće u Svetoj Zemlji

Prošloga je ljeta 110 tisuća Hrvata svojim potpisima ostvarilo veličanstveno duhovno hodočašće na Isusov grob i na hrvatsko slavje u Jerusalemu, kad je zagrebački nadbiskup dr Alojzije Stepinac u ime svijet hrvatskih biskupa otišao u Svetoj Zemlji, da ondje obavij posvetu hrvatskoga svetišta podignutog u čast Šibenčanina bl. Nikole Tavilića. Predivni je to bio dokaz o ljubavi hrvatskoga naroda prema Spasiteljevoj domovini i prema svetom Hrvatu iz Krešimirova grada.

Sada se svim potpisnicima onoga duhovnog hodočašća pruža mogućnost, da i svojim očima vide živo sve ono, što je sadašnji hrvatski metropolit, praćen njihovim potpisima i njihovom ljubavlju, u onim svetim krajevima prošao i čim je u gradu Golgote uzveličan sveti sin našega grada.

O svemu je tome naime načinjen film »Hrvati u Svetoj Zemlji«, koji nam u živim prizorima doziva pred oči cijeli put prošlogodišnjega hodočašća u Svetoj Zemlji. Tko taj film gleda, kao da i sam doživljuje i proživljuje sve one događaje, koji se u njemu prikazuju, te kao da i sam putuje po Isusovoj domovini. Suze ti radosnice dolaze pred oči, kad u živim slikama vidi Isusov grob, grob Majke Božje, hrvatsku ponočku u špilji, u kojoj se Isus u Betlehemu rodio, vrt Getsemani, gdje je Juda izdao Isusa, brdo Isusova Preobraženja, mjesto Isusove Posljednje Večere, mjesto Isusova krštenja u Jordanu i tako redom. A na svim tim mjestima vidimo naše hrvatske hodočasnike. Pa kako da ti onda srce ne zaželi, da ti vidiš? To sve gledati upravo je tako, kao da u neku ru-

ku filmski hodočašći na ta sveta Isusova i Marijina mjesta.

A nas Šibenčane i Hrvate ovoga našeg kraja mora još posebno obradovati, što u tom filmu možemo vidjeti i uzveličanje našega svetog zemljaka bl. Nikole Tavilića, kojemu se baš po tom filmu pronosi više nego ikada slava. To je uopće prvi film, koji prikazuje jednoga svetog Hrvata, i eto taj je baš sin našega grada. Pa zar može biti ikoga, tko ne bi želio vidjeti taj za nas tako neobični i tako značajni film?

Ovih dana, kad slavimo blagdan bl. Nikole Tavilića, dolazi eto taj film u naš grad. Prikazivat će se u kinu »Tesla« u subotu 12. o. mj. po podne i uveče, u nedjelju 13. o. mj. prije podne te u ponedjeljak na sam blagdan bl. Nikole Tavilića i prije podne i po podne i uveče. Ako je u Zagrebu taj film dosad vidio već svaki dvadeseti Zagrepčanin, u Subotici svaki dvanaesti Subotičanin, u Splitu svaki deveti Splitsanin, u Požezi svaki treći Požežanin, onda u Šibeniku ne smije biti nijednoga Šibenčanina, koji taj film ne bi pošao vidjeti. Uz opću privlačivost, koju pobuđuje ovaj hrvatski katolički film, gdje se prikazuje, nas Šibenčane i Hrvate iz šibenske okolice mora k tom filmu privući i to, što je po svom svetom sugradaninu u njem proslavljen naš grad Šibenik. Kako se pokazemo prema ovom filmu, tako će svi Hrvati suditi našu ljubav i naš ponos nad onim, što je naše.

Svi dakle u subotu, nedjelju i ponedjeljak u kino »Tesla« na film »Hrvati u Svetoj Zemlji«!

Život Šibenika

SVEČANA PROSLAVA BL. NIKOLE TAVILIĆA. U nedjelju 13. t. mj. u cijeloj našoj državi slaviti će se blagdan Bl. Nikole Tavilića, jeruzalemskog mučenika. Grad Šibenik, kao rodno mjesto blaženikovo, proslaviti će taj blagdan najsvčanije. Bl. Nikola je dika i ponos našega grada. Proslava blagdana početi će trodnevnom pobožnošću u katedrali, koja će se održavati 11., 12. i 13. t. mj. u 5.30 s. uvečer. Uoči blagdana slaviti će zvona za pola sata po svim našim crkvama kao navještaj svečanosti. Na blagdan bit će u katedrali u 5.30 s. lekcije. U 6 s. pjevana sv. Misa. U 8 s. pjevana sv. Mise u 7, 7.30, 8, 8.30, 9, 9.30. U 11 s. bit će pontifikalna sv. Misa preuzv. biskupa pred blaženikovim oltarom. Popodne u 5 s. bit će propovijed u katedrali i pontifikalni blagoslov.

U SAMOSTANSKOJ CRKVI SV. FRANE na blagdan Bl. Nikole Tavilića bit će ovaj red službe Božje: U 5 s. lekcije. U 6 s. pjevana sv. Misa. U 8 s. pjevana sv. Misa. Popodne u 4 s. propovijed i blagoslov. MILOSTINJA ZA »KONFERENCIJU SV. VINKA PAULSKOG«. Po naredbi preuzv. biskupa u nedjelju 13. t. mj. sakupljat će se milostinja u našim crkvama preko svih sv. Misa za »Konferenciju sv. Vinka«, t. j. za naše sramežljive siromaha. U istu svrhu sakupljat će se milodari po gradu i pred našim crkvama.

SV. IVAN TROGIRANIN slavi se u ponedjeljak 14. t. mj. u područnoj crkvi sv. Ivana. Ujutro u 6 s. bit će lekcije, a zatim pjevana sv. Misa. Popodne u 5 s. bit će blagoslov s Presvetim.

SVEČENIČKO ODLIKOVANJE. Vt. don Simu Uglešića, dugogodišnjeg dušobrižnika Ista, prilikom umirovljenja, preuzv. biskup imenovao je začasnim biskupskim savjetnikom s pravom nošenja crvenoga pojasa. Kao umirovljenik nastanit će se u svom rodnom mjestu Božavi. Cestitamo!

PROMIENE MEĐU SVEČENSTVOM. Vt. don Toma Segarić, koji se odrekao župe Privlake, imenovan je dušobrižnikom Ista. — Vt. don Ante Matić, dosadašnji upr. župe Brbinj, imenovan je upr. župe Privlaka. — Vt. don Viktor Božo Mađerić, dosadašnji žup. pomoćnik Biograda n/m, imenovan je uprav. župe Brbinj. — Vt. don Ivan Pavlović imenovan je uprav. župe Seline (pod Velebitom).

DEVETNICA GOSPI OD ZDRAVLJA počine u katedrali sv. Jakova u petak 11. t. mj. Svake večeri bit će ruzarij, devetnica i pjevane litanije. Počinje u 5.30 s. naveče.

GLAVNA GODIŠNJA SKUPŠTINA ZAJEDNICE DOMA I ŠKOLE na Drž. trgovačkoj školi u Šibeniku održana je u nedjelju 30. pr. mj. u prisustvu učeničkih roditelja i skrbnika, koji su se odazvali u velikom broju. Bolesnog predsjednika g. Čoka, veletrgovca, zamijenio je g. Čefer, koji poslije pozdravnog govora daje riječ direktoru ove škole. Dir. A. Vukić održao je referat o cilju Zajednice doma i škole, koji je saslušan velikim zanimanjem i razumijevanjem. Zatim su pročitani izvještaji tajnika i blagajnika, prema kojima se vidi, da je prošle školske godine rad Zajednice bio vrlo plodan i da su mnogi siromašni učenici potpomognuti udžbenicima i opskrbljeni odjećom. Skupština je te izvještaje primila sa zadovoljstvom i živim odobravanjem. Poslije apsolutorija starog upravitelja prešlo se na biranje novog upravnog i nadzornog odbora. Nakon kraće diskusije jednoglasno je izabran novi odbor s predsjednikom Mr. ph. Marinićem. U eventualijama svi su se roditelji i staratelji živo zainteresirali pitanjem otvaranja trg. akademije. O tom predmetu pisano je već dosta u novinama i javnost je dovoljno upućena o pretvaranju trg. škole u akademiju, prijeko potrebnom u interesu privrednog i trgovačkog razvitka grada Šibenika i cijele sjeverne Dalmacije. Odlučeno je, da se upute brzojavi i pismene pretstavke gg. Ministrima trgovine i industrije te financija. Također je zaključeno, da se poradi oko sakupljanja darova za zimsku pomoć siromašnim učenicima ove škole.

U FOND NAŠEGA LISTA doprinijeli su: Bratić Josip (Šibenik) Din 10 i Križanović Vita (Subotica) Din 5. — Uprava harno zahvaljuje.

KNJIGE SV. JERONIMA ZA 1939 već su stigle, pak se upozorjuju članovi, da ih čim prije pridignu kod mjesnog Povjereništva u Trafici »Karitas« (kraj Kazališta).

SVIM ČLANICAMA »ZIVOGA SVI-JETLA« javljam, da je nakana klanjanja za sljedeći tjedan (13.—19. XI.): da se naš bl. Nikola Tavilić čim prije proglasi svecem i njegovo štovanje što više proširi po svim hrvatskim krajevima — Don Ante Radić.

Križarske vijesti

POSJET NA MIROGOJU U ZAGREBU. Zagrebački Križari na dan Svih Svetih posjetili su grobove na Mirogoju, gdje su se pomolili na grobu njihovoga brata dr. Ivana Merza i dr. Čepulčića te sestre Antice Ostojić. Neka križarska društva posjetili su grobove svojih preminulih članova. Obred nad grobovima obavio je duhovnik VKB. Prisustvovala je i Križarska Glazba I.

ODRŽANE PRIREDBE. Križarsko Bratstvo Trnje-Zagreb održalo je 6. XI. priredbu u Jeronimskoj dvorani.

TEČAJ I DUHOVNE VJEŽBE. U Zagrebu će se održati duhovne vježbe i tečaj. Tečaj počinje 27. XI. uveče, a traje do 3. XII. Prva tri dana je tečaj, a zatim duhovne vježbe. Molimo sva društva, da čim prije najave braću, koju kane poslati na tečaj.

SABIRNI ARCI. Mnoga društva nisu nam povratila još sabirne arke. Molimo da se to učini, kao i sakupljeni novac da se pošalje na V.K.B. Ovime također molimo sve vt. župne urede, koji nam nisu još povratili sabirne arke, da nam ih povrate.

IGROKAZI. Kod VKB-a mogu se dobiti prikladni igrokazi za naša društva. Ima i nekoliko prikladnih igrokaza za božično vrijeme.

UREDENJE DUGOVA. Mnoga su društva dobila opomenu, da urede zaostale dugove prema VKB-u. Molimo ih da čim prije likvidiraju ta potraživanja, jer VKB ima velikih izdataka.

VOJ K SVOME!

VOJ K SVOME!

Čast mi je obavijestiti gg. župnike te cij. crkvene bratovštine i samostane, da u svojoj tvornici izradujem voštane svijeće iz najboljih voštanih surogata, koje se ne krive ni u najvećoj vrućini, lijepo gore te ne kaplju niti dime, za što imam mnoga priznanja i jamčim.

CIJENE MEZ KONKURENCIJE:
TVORNICA VOŠTANIH SVIJEĆA NIKO JURAS - ŠIBENIK

PARFUMERIJA „MIAMI“ - ŠIBENIK

vodi osim svih parfumerijskih i kozmetičkih preparata i sljedeće:

Baeder	D' Orsay	Mouson	Silvikrin
Biljana	Dr. Drale	Nivea	Schwarzkopf
Elise Bock	Elda	Nobilior	Saint-Angel
Bourjois	Hudnut	Patou	Tokalon
Chanel	Houbigant	Pond's	Trilysin
Colgates	L' Oreal	Piver L. T.	Yardley
Coty	Lubin	4711	Worth
Roger et Gallet	Lenthalic	Johann M. Farina	Ravizite